

ملت ایران درسهای اسلامی و شیعی خودش را خوب بلد است؛ میدانند که چه کار کند. امام حسین (علیه السلام) فرمود: مثلی لا یُباعُ مثلُ یزید؛ کسی مثل من، با کسی مثل یزید بیعت نمیکند. ملت ایران در واقع میگویند: مثلی مثل ما، با این فرهنگ، با این سابقه، با این معارف عالی، با سرمدارانی مثل افراد فاسدی که امروز در آمریکا بر سر کارند، بیعت نخواهد کرد.

۱۴۰۴/۱۱/۲۸

حرف روز

نظمی که از هرمز آغاز شد

قدرتهای بزرگ زمینی دچار بحران می‌شوند که شکاف میان ظرفیت نظامی و دستاوردهای راهبردی آن‌ها روز به روز عمیق‌تر شود. امروز ایالات متحده دقیقاً با چنین وضعیتی در خاورمیانه روبه‌رو است. با وجود برخورداری از بزرگ‌ترین توان نظامی جهان، واشنگتن در تحقق چهار هدف کلیدی خود در قبال ایران یعنی تغییر نظام سیاسی، مهار برنامه هسته‌ای، نابودی توان موشکی و وادار کردن تهران به تغییر رفتار منطقه‌ای به بن‌بست کامل رسیده است. جان مرشایمر این وضعیت را پیامد محدودیت‌های ذاتی قدرت در نظام بین‌الملل می‌داند؛ جایی که برتری نظامی، زمانی که نتواند به اراده سیاسی و دستاورد عملی تبدیل شود، دیگر ضامن پیروزی نیست. البته که مسئله امروز آمریکا نه کمبود قدرت، بلکه ناتوانی در به‌کارگیری مؤثر آن است. هرگونه گزینه نظامی علیه ایران، به دلیل توان تهران در کنترل سطوح تصاعد بحران و تحمیل هزینه‌های فزاینده به طرف مقابل، از منطق کلاسیک هزینه و فایده فاصله گرفته است. در چنین شرایطی، ابتکار عمل از آن بازیگری است که بتواند آستانه‌های بازدارندگی را مدیریت کند؛ جایی که ایران بیش از گذشته در پی تصاحب آن برآمده است. این دگرگونی را می‌توان به‌وضوح در بازاریابی نظامی آمریکا در منطقه مشاهده کرد. کاهش تدریجی اتکالی واشنگتن به پایگاه‌های ثابت، جابه‌جایی سامانه‌های پدافندی و تغییر الگوی استقرار نیروها، بازتاب تغییر محیط تهدید است. حملات موشکی و پهپادی سال‌های اخیر نشان داد که عصر مصونیت پایگاه‌های بزرگ آمریکایی به پایان رسیده و سامانه‌های پرهزینه دفاعی نیز دیگر تضمین‌کننده امنیت کامل نیستند. به همین دلیل، راهبرد حضور پیش‌رونده به‌تدریج جای خود را به راهبرد بقاء، پراکندگی و کاهش آسیب‌پذیری داده است. این همان نقطه‌ای است که منطق بازدارندگی نامتقارن، پرهزینه‌ترین ماشین نظامی جهان را وادار به بازنگری در شیوه استقرار و مدیریت قدرت می‌کند. البته باید به این نکته هم توجه داشت که در سیاست بین‌الملل، دیپلماسی همواره امتداد هندسه قدرت بوده است؛ میز مذاکره معمولاً همان چیزی را بازتاب می‌دهد که پیش‌تر در میدان تثبیت شده است. هنگامی که یک بازیگر بتواند هزینه‌های راهبردی رقیب را افزایش دهد، به همان نسبت ظرفیت بیشتری برای شکل دادن به ترتیبات سیاسی و امنیتی خواهد یافت. از این منظر، تلاش ایران برای مشارکت در طراحی سازوکارهای امنیتی خلیج فارس و مذاکرات راهبردی با عمان درباره ترتیبات امنیتی تنگه هرمز، تلاشی برای تبدیل سرمایه بازدارندگی به سرمایه ژئوپلیتیکی است. در مقابل، واشنگتن که اهرم‌های سنتی فشار خود را محدودتر از گذشته می‌بیند، بیش از آنکه توان جلوگیری از این روند را داشته باشد، در پی مدیریت پیامدهای آن است. برآیند این تحولات نشان می‌دهد که هرچه هزینه حفظ نظم پیشین برای آمریکا افزایش یابد، ظرفیت آن برای تداوم هژمونی یک‌جانبه نیز کاهش خواهد یافت. در مقابل، بازیگری که بتواند هم‌زمان بازدارندگی نظامی، تاب‌آوری راهبردی و ابتکار سیاسی را در اختیار داشته باشد، خواهد توانست در معماری امنیتی جدید نقش تعیین‌کننده‌تری ایفا کند. از این منظر، رقابت امروز آمریکایی‌ها و ایران، آزمونی برای سنجش این واقعیت است که در نظم نوظهور غرب آسیا، قدرت واقعی با توان تبدیل ظرفیت نظامی به دستاوردهای پایدار راهبردی سنجیده می‌شود.

[مهدی نیک بین]

گزارش روز

پایان دوره نفوذ بلامنازع لابی صهیونیست

ژهران ممدانی، شهردار نیویورک، چندی پیش در سخنانی صریح، کمیته روابط عمومی آمریکا و رژیم صهیونی (آیپک) را به استفاده از میلیون‌ها دلار منابع مالی غیرشفاف برای حفظ نفوذ سیاسی و ایجاد تفرقه در جامعه آمریکا متهم کرد.

او با اشاره به جنایات رژیم صهیونی در غزه گفت که «هیولاهایی که با آن‌ها روبه‌رو هستیم، اشکال گوناگون و متفاوتی دارند» و آیپک را یکی از مصادیق این مسئله خواند.

اهمیت این سخنان فراتر از مواضع شخصی ممدانی، بازتاب‌دهنده تغییر فضای سیاسی و اجتماعی غرب در قبال رژیم صهیونی است. جنایات غزه، گسترش اعتراضات ضدصهیونی در آمریکا و اروپا و افزایش هزینه حمایت بی‌قیدوشرط از تل‌آویو، مصونیت سیاسی آیپک را با چالش مواجه کرده است.

آیپک طی دهه‌های گذشته یکی از اصلی‌ترین ستون‌های نفوذ رژیم صهیونی در ساختار سیاسی آمریکا بوده است. این لابی با ایجاد شبکه‌ای گسترده از ارتباطات در کنگره، تأمین مالی کارزارهای انتخاباتی و حمایت از نامزدهای همسو، توانسته حمایت از رژیم صهیونی را به یکی از مؤلفه‌های نسبتاً ثابت و دوحزبی سیاست خارجی واشنگتن تبدیل کند.

با این حال، تحولات پس از تجاوز به غزه، محیط سیاسی و اجتماعی فعالیت آیپک را به‌طور محسوسی تغییر داده است. نظرسنجی‌های دو سال اخیر نشان می‌دهد نگاه منفی آمریکایی‌ها به رژیم صهیونی افزایش یافته و در میان جوانان، دموکرات‌ها و رأی‌دهندگان مستقل، همدلی با فلسطینیان رشد قابل توجهی داشته است.

هرچند بازوی انتخاباتی وابسته به آیپک در چرخه انتخاباتی کنگره و مجلس آمریکا میلیون‌ها دلار منابع مالی جذب کرده است، اما این منابع مالی گسترده دیگر تضمین‌کننده نتیجه سیاسی نیست. امروز نام این سازمان خود به موضوع مناقشه درون حزب دموکرات تبدیل شده و انتقاد از آیپک از حاشیه اعتراضات اجتماعی به متن سیاست رسمی آمریکا منتقل شده است.

شکاف کنونی میان واشنگتن و تل‌آویو نیز نشان می‌دهد که آیپک همچنان بر کنگره و فضای سیاسی آمریکا اثرگذار است اما دیگر قادر نیست در برابر اولویت‌های کلان کاخ سفید، خواسته‌های رژیم صهیونی را به تصمیم قطعی و خودکار تبدیل کند. کنار گذاشته شدن تل‌آویو از مذاکرات ایران و آمریکا، گواه دیگری بر محدودیت نفوذ این لابی است.

از نگاه ناظران، آیپک در آمریکا همچنان از منابع مالی، نفوذ کنگره‌ای و شبکه سیاسی گسترده برخوردار است اما نتوانسته شروط تل‌آویو را به دستورکار قطعی واشنگتن تبدیل کند. برآیند آنچه گفته شد، نه به منزله پایان نفوذ آیپک که به معنای پایان دوره نفوذ بلامنازع آن است؛ لابی‌ای که همچنان بانفوذ است اما دیگر نمی‌تواند حمایت بی‌قیدوشرط از رژیم صهیونی را تضمین کند.

[علی فاتح]

▼ خبر ویژه ▼ آمریکا در بن‌بست پدافندی؛ ۸۰ درصد تاد مصرف شد

شبکه سی‌ان‌ان به نقل از مقام‌های آمریکایی گزارش داد که حملات ایران به پایگاه‌های آمریکا در منطقه، باعث خالی شدن ۸۰ درصد ذخایر رهگیر سامانه‌های پدافندی «تاد» شده است. بر اساس این گزارش، ارتش آمریکا تقریباً چهار پنجم موجودی موشک‌های تاد را در مقایسه با تعداد قبل از جنگ مصرف کرده است. سی‌ان‌ان همچنین به اشاره به اینکه نیمی از رهگیرهای «پاتریوت» آمریکا در منطقه نیز مصرف شده، نوشت که خالی شدن موشک‌های تاد تاکنون گزارش نشده بود. به گفته این شبکه، وزارت جنگ آمریکا در هفته‌های اخیر بارها به دونالد ترامپ هشدار داده که کمبود ذخایر پدافندی می‌تواند عواقب جدی در هر دور جدید از درگیری‌های طولانی با ایران داشته باشد. مقام‌های آمریکایی به سی‌ان‌ان گفتند که کشورهای خلیج فارس نیز نگرانی‌های جدیدی را در مورد چگونگی تأثیر کمبود رهگیرهای پدافندی بر توانایی آنها در دفع تلافی احتمالی ایران در صورت تصمیم ترامپ برای تشدید درگیری‌های جاری، مطرح کرده‌اند. این گزارش در حالی منتشر می‌شود که پیش‌تر نیز رسانه‌های مختلف از کاهش شدید ذخایر موشک‌های رهگیر آمریکا در پی جنگ با ایران و ناتوانی واشنگتن در بازسازی سریع آنها خبر داده بودند.

ایران از تهدیدهای ترامپ نمی‌ترسد

روزنامه واشنگتن پست در تحلیلی با اشاره به تهدیدهای دونالد ترامپ علیه ایران، تأکید کرد که جمهوری اسلامی ایران «هیچ ترسی از تهدیدهای ترامپ ندارد» و بسیاری از مقامات و کارشناسان معتقدند که «بیشتر تهدیدهای ترامپ فقط حرف است و او آخراً سر عقب‌نشینی می‌کند.» به نوشته این رسانه آمریکایی، در بسیاری از کشورها این شوخی رواج پیدا کرده که «ترامپ همیشه جا می‌زند» و رهبران جهان دیگر از تهدیدهای او نمی‌ترسند، زیرا دیده‌اند که دادگاه‌ها او را محدود کرده‌اند، کنگره جلوی او را گرفته و ایران هم او را پشت سر گذاشته است. واشنگتن پست همچنین تصریح کرده است که ایران حتی وقتی به شدت مورد تهدید قرار گرفت، تنگه هرمز را نبست و این نشان‌دهنده اعتماد به نفس و قدرت بازدارندگی ایران است. این روزنامه آمریکایی در ادامه با اشاره به کاهش توانایی ترامپ برای ایجاد جنجال در شبکه‌های اجتماعی و ترساندن مردم، نوشته است که «قدرت ترامپ برای جنجال در شبکه‌های اجتماعی و ترساندن مردم در حال کم‌رنگ شدن است.» این تحلیل در حالی منتشر می‌شود که مقامات ایرانی بارها تأکید کرده‌اند که تهدیدهای آمریکا تأثیری بر اراده ملت ایران برای دفاع از حقوق و منافع ملی خود نخواهد داشت و ایران با اتکا به توان داخلی و پشتیبانی مردمی، در برابر هرگونه زیاده‌خواهی ایستادگی خواهد کرد.

التماس عربستان برای آتش بس با انصارالله

بلومبرگ در گزارشی به نقل از منابع آگاه نوشت که عربستان سعودی در تلاش است تا از طریق دیپلماسی پشت پرده و با میانجی‌گری عمان، درگیری‌های مجدد با انصارالله را مهار کند و از ورود به جنگی جدید که می‌تواند به تأسیسات نفتی و اقتصاد متضرر آن آسیب بزند، جلوگیری نماید. دیپلمات‌های منطقه‌ای و غربی گفتند که مقامات آمریکایی در جلسات خصوصی، عربستان را از تلافی نظامی بزرگ علیه حملات حوثی‌ها به شناورها در سواحل دریای سرخ برحذر داشته‌اند؛ واشنگتن بیم آن دارد که وخیم‌تر شدن خصومت‌ها، حمل‌ونقل جهانی و بازارهای انرژی را مختل کند و احتمالاً منجر به بسته شدن تنگه باب‌المندب شود. به گفته آنان، قیمت نفت در سال جاری عمدتاً به دلیل مسدود شدن هرمز، ۳۵ درصد جهش داشته است. اقتصاد عربستان سعودی در سه ماهه دوم نسبت به سال قبل ۴٫۸ درصد منقبض شد که بدترین عملکرد آن از زمان پاندمی کووید-۱۹ است، چرا که جنگ ایران این کشور را مجبور کرد صادرات نفت را کاهش دهد. عبدالعزیز بن صقر، رئیس مرکز تحقیقات خلیج، گفت که «اولویت پادشاهی جلوگیری از تصاعد بیشتر بحران و در عین حال حفظ ثبات منطقه‌ای است» و دولت تنها در پاسخ به حملات غیرقابل توجیه به زیرساخت‌های حیاتی، عملیات نظامی گسترده‌تر را از سر خواهد گرفت. پس از حملات محدود هوایی عربستان در اواخر ژوئیه به مواضع حوثی‌ها، ریاض این عملیات را توقف داده تا شانس حل‌وفصل دیپلماتیک را بررسی کند؛ در مقابل، حوثی‌ها خواستار امتیازات اقتصادی بیشتری هستند و پرداخت حقوق کارمندان توسط عربستان و رفع کامل محدودیت‌ها از بنادر و فرودگاه‌های تحت کنترل خود را به‌عنوان شرط آتش‌بس پایدار مطرح کرده‌اند.

به خاطر میناب باید سیلی محکمی به صورت ترامپ زد

تاکر کارلسون، مجری و تحلیلگر سرشناس آمریکایی، با محکومیت حمله آمریکا به مدرسه دخترانه «شجره طیبه» در شهرستان میناب، به شدت از عملکرد دولت دونالد ترامپ انتقاد کرد و گفت: «ترامپ یک مدرسه دخترانه را بمباران کرد و حتی حاضر به عذرخواهی نشد؛ دلم می‌خواهد سیلی محکمی به صورتش بزنم.» وی با ابراز انزجار از این حمله، تأکید کرد که دولت ترامپ و پیت هگست، وزیر جنگ آمریکا، نه تنها برای این اقدام جنایتکارانه عذرخواهی نکرده‌اند، بلکه در ابتدا سعی در انکار آن داشته‌اند. کارلسون با اشاره به عمق این جنایت افزود: «باور اینکه این حمله به یک مدرسه دخترانه، اقدامی عمدی بوده است، برای من بسیار دشوار و تکان‌دهنده است. وقتی در بحبوحه درگیری‌ها، انسانیت را فراموش کرده و انسان‌ها را تنها مانعی در مسیر اهداف خود می‌بینید، در واقع عنان کار را به دست شیطان سپرده‌اید.» پیش‌تر شبکه انگلیسی اسکای‌نیوز در مستند تحقیقاتی ۴۹ دقیقه‌ای خود با عنوان «بمباران مدرسه ایران؛ جست‌وجو برای حقیقت»، با استناد به بررسی‌های هفت کارشناس مستقل نظامی، اطلاعاتی و تسلیحاتی، تصاویر ماهواره‌ای و تحلیل بقایای مهمات، تأکید کرده بود که تمامی شواهد موجود، ارتش آمریکا را عامل حمله به مدرسه شجره طیبه و به شهادت رساندن کودکان در این مرکز آموزشی معرفی می‌کند.

◀ سامان فریدونی، پژوهشگر اندیشکده دیپلماسی اقتصادی، با اشاره به تجربه موفق جنگ تحمیلی در خنثی‌سازی محاصره دریایی گفت: «آنچه به عنوان یک نبوغ عملیاتی در تاریخ نظامی کشور ثبت شد، بهره‌گیری از یک سامانه یکپارچه اسکورت و کنترل تردد بود که نه فقط یک پاسخ نظامی، بلکه انعکاس اراده ملی برای حفظ حیات اقتصادی بود.» وی با تشریح تاکتیک «کاروان‌سازی» افزود: «کشتی‌های تجاری در لنگرگاه بوشهر تجمع کرده و با تشکیل یک کاروان بزرگ و منسجم، با اسکورت ناوچه‌های جنگی و پوشش هوایی و با هدایت پست‌های راهنمای بومی در مسیرهای امن حرکت می‌کردند.» فریدونی تصریح کرد: «شب‌پیمایی تاکتیکی و استفاده از راهنمایان محلی که آشنایی کامل با عوارض ساحلی و نقاط کور دید دشمن داشتند، کاروان‌ها را در تاریکی شب به شبح‌های ناپیدا برای سامانه‌های راداری دشمن تبدیل می‌کرد.» وی همچنین از استقرار تکاوران بر عرشه کشتی‌ها برای مقابله با خرابکاری و ایجاد سپر دفاعی خبر داد و تأکید کرد این تجربه می‌تواند الگویی برای شرایط کنونی باشد.

◀ منابع خبری از وقوع انفجار و برخاستن ستون‌های دود از منطقه صنعتی جبل‌علی در جنوب دبی خبر دادند. رسانه‌های عربی اعلام کردند: «مقامات اماراتی ۲ نفر را به دلیل فیلمبرداری از آتش‌سوزی‌ها دستگیر کردند.» شبکه اخبار عراق مدعی حمله موشکی به این منطقه شده و اعلام کرد این موشک‌ها از یمن شلیک شده‌اند. تصاویر حرارتی ناسا نیز تأیید کرد آتش‌سوزی در انبار مجاور بندر جبل‌علی رخ داده که در منطقه‌ای برای ذخیره‌سازی و انتقال سوخت قرار دارد.

◀ روزنامه عبری «هآرتس» با استناد به تصاویر ماهواره‌ای و بازدیدهای میدانی گزارش داد: «ارتش رژیم صهیونیستی همچنان در حال تقویت حضور خود در عمق جنوب لبنان است و تاکنون دست‌کم هفت پایگاه نظامی جدید در این منطقه احداث کرده است.» بر اساس این گزارش، ارتش رژیم صهیونی با تخریب ساختمان زندان «خیام»، یک پایگاه نظامی جدید در محل آن ساخته است. هآرتس همچنین اعلام کرد: «ارتش رژیم در حال احداث ده‌ها کیلومتر جاده جدید در جنوب لبنان است تا از آنها برای اهداف نظامی استفاده کند.»

◀ عبدالباری عطوان، تحلیلگر برجسته جهان عرب، با اشاره به شکست آمریکا در برابر ایران گفت: «لبنان یک واقعیت وجود دارد که ایران کنترل تنگه هرمز را در دست دارد و هیچ کشتی بدون اجازه این کشور نمی‌تواند از آن عبور کند. حتی کشتی‌های آمریکایی هم هدف حملات ایران قرار گرفتند.» وی افزود: «ترامپ گرفتار جنگی شده که نمی‌تواند از آن خارج شود. موشک‌های آمریکا تمام شده است.» عطوان تصریح کرد: «شکست بزرگی که آمریکا در افغانستان خورد، قطعاً این بار در ایران تکرار خواهد شد. پایگاه‌های آمریکا در کشورهای عربی به ویژه کویت نابود شده و سربازان این کشور در حال فرار هستند.»